

EL LLENGUATGE**Nord enllà**

Si el poeta Espriu hagués ralitzat el seu somni d'anar-se'n nord enllà —cosa que, com tothom sap molt bé, mai no ha fet, per les raons que ell mateix va exposar, i que són prou conegudes—, ¿cap on hauria anat (cercant una gent neta i noble, culta, rica, lliure, desvetllada i feliç)?

Es qüestió de mirar d'endevinar-ho, amb l'ajuda d'un bon mapa, degudament orientat. Nord enllà, hauria trobat aviat les planes bessones de l'Empordà i del Rosselló, però costa de creure que s'hi hagués aturat, car això no hauria estat allunyar-se de la seva tan salvatge terra. Tot seguit, sempre nord enllà, hauria anat a parar a les terres d'Occitània, però tampoc no ens sembla que haguessin satisfet el seu afany d'allunyament. Qui sap si s'hauria deixat temptar per l'ordre i la netedat proverbials de Suïssa, cosa que l'hauria obligat a desviar-se un xic cap a la dreta —cap a llevant— de la direcció del seu somni. Si hagués seguit realment nord enllà hauria fet cap a París, però no gosarem pas insinuar res sobre la possibilitat que el poeta es complagués a fixar-hi la residència. Un cop en aquella latitud, però, el concepte de nord enllà s'amplia com un ventall, i tant si el poeta s'hagués decidit per Anglaterra com per una tranquil·la ciutat de Bèlgica o d'Holanda, o qui sap si de Dinamarca, hauria pogut dir que se n'havia anat nord enllà. Només cal mirar un mapa.

Es deu tractar, certament, de gent que no han mirat mai un mapa, o que no el saben interpretar, o que ignoren en quin dels seus punts viuen habitualment, els qui ens diuen que acaben d'arribar del nord, o que volen anar a passar les vacances al nord, i al capdavant resulta que ens parlen del País Basc, de Cantàbria o d'Astúries. I nosaltres que ja els fèiem a París, o a Holanda, o potser als Països Escandinaus! És clar, el nord és un concepte relatiu: des de certs indrets, anant nord enllà, es va a parar al Marroc, o a Egipte! Però del nostre país estant, per més que obrim el ventall, mai no considerarem que el País Basc cau cap al nord. És veritat que aquestes denominacions despersonalitzadores i vagues, formades amb els noms de punts cardinals, han estat fortament propugnades des de certes posicions. Però creiem que ja és hora que ens en desempalleguem del tot i és especialment lamentable que encara apareguin en lletres de motlle.

Albert Jané